

DIALOGUL MUREȘEAN – PARTICULARITĂȚI ȘI DIFERENȚE

Dialogue in Mureș County – Features and Differences

PhD Candidate **Lacrima BALINT**
„Babeș Bolyai” University of Cluj-Napoca

Abstract

The election campaign brings changes to the political stage of Mureș, and these changes are reflected in the way the electorate responds. With regard to the so-called Romanian parties, the emergence of the People's Party – Dan Diaconescu is to be noted; the Hungarian minority is experiencing a virtual “schism” through the occurrence of two more parties – the Hungarian Civic Party and the Transylvanian Hungarians' Popular Party.

Another fundamental difference between the Romanian and the Hungarian electorates regards their attitude towards the legitimacy of the church as a channel for communicating political messages. In this respect, Romanians declare themselves to be strongly against the Church's political involvement, even if this year there is a candidate for the presidency of the Mureș County Council who attracted representatives of several religions in all of his electoral spots.

Keywords: campaign, politics, electorate

După cum se știe, Târgu-Mureșul, ca reședință de județ, dar și județul Mureș în general, au un caracter multiethnic care se reflectă în toate domeniile vieții publice și private. Campania electorală locală 2012 a adus modificări pe scena politică mureșeană, iar acestea s-au reflectat și în modul de răspuns al electoratului. Am ales ca în această lucrare să analizez diferențele dintre campaniile electorale ale partidelor românești și cele ale minorității maghiare.

În privința partidelor așa-zise românești s-a remarcat apariția Partidului Poporului-Dan Diaconescu, iar minoritatea maghiară cunoaște o adevărată „schismă” prin apariția a încă două partide – Partidul Civic Maghiar (PCM) și Partidul Popular al Maghiarilor din Transilvania (PPMT). Chiar dacă tema de față se referă la diferențele de abordare a campaniei electorale, regăsim și puncte comune deloc de neglijat. Astfel, după cum am constatat, Partidul Poporului Dan Diaconescu și-a propus în campania electorală locală să aibă liste complete în tot județul. Ce înseamnă acest lucru? Dacă alte partide mari, cu vechime, nu au candidați în fiecare localitate, din diverse motive, de cele mai multe ori acestea alegând să nu pornească într-o luptă care oricum nu poate fi câștigată (comunitatea este fidelă altui partid politic într-o majoritate covârșitoare, costurile campaniei ar fi prea mari pentru rezultate obținute, în general calcule pragmatice, știut fiind faptul că o campanie electorală „costă” un partid sume uriașe), acest partid a ales altă strategie. Fiecare localitate din județ – sunt 102 unități administrativ teritoriale – a avut o listă completă de candidați. Ce înseamnă o listă completă? Candidați pentru toate funcțiile din administrația locală ce intră în cursa electorală: consilieri locali, consilieri județeni, primari, președinte de Consiliu Județean.

Rezultatele probabil scontate de echipa de campanie: o mai mare vizibilitate a partidului, racolarea de noi membri, crearea unei imagini de partid puternic, cu o mare forță a resurselor umane. Unul din rezultatele concrete constatate chiar în instituția unde lucrez, și

anume TVR Târgu-Mureș, s-a materializat în procesul calculării timpilor de antenă. Conform legii electorale, fiecare partid, alianță, candidat independent beneficiază de spațiu în emisiunile electorale ale Societății Române de Televiziune.

Calculul timpilor de antenă se face în funcție de numărul listelor depuse de partide/alianțe politice sau candidați independenți la Birourile Electorale Județene. În urma calculului a rezultat o pondere uriașă a unui partid de altfel nou.

PARTIDELE POLITICE	PROCENT DIFUZARE	MINUTE ALOCATE
PPMT	6,19 %	111,2
PPDD	9,91 %	177,39
UNPR	7,95 %	142,31
UDMR	17,75 %	318,13
PSD	4,54 %	81,27
PRM	8,47 %	152,01
PC	3,51 %	63,23
USL	15,17 %	271,54
PNL	4,85 %	87,22
PDL	9,29 %	166,29
APMS	3 %	53,7
PCM	9,40 %	168,26

În aceeași situație s-a aflat și principalul partid al minorității maghiare, Uniunea Democrată a Maghiarilor din România (UDMR), care și-a depus liste complete și în același timp a solicitat timp de antenă studioului regional și din alte județe care se află în aria de acoperire a TVR Târgu-Mureș: Harghita și Covasna, „mișcare” preluată și de competitori, PPMT și PCM. Fapt care iarăși a dus la o creștere a procentului de timp de antenă. Două strategii – liste complete și solicitări din mai multe județe – care iată au dus la o mai mare vizibilitate a partidelor în programele electorale ale studioului public regional de televiziune.

Ordinea intrărilor în emisie a candidaților diferitelor formațiuni politice în cadrul emisiunii
- Electorale 2012 – TVR Târgu Mureș –
Săptămâna 21-25 mai 2012

Luni 21.05.2012

17.10 – UDMR -18’50

17.30 – PCM - 10’10

17.40 – USL – 14’50”

17.55 – UNPR - 25 ‘ 00”

18.20 – PRM – 10’00”

18.30 – PPDD – 10’ 30”

Marti 22.05.2012

17.10- PRM – 10'00"
17.20 – PPDD – 10'30"
17.31 - USL - 17'50
17.50 – PD-L – 20'00"
18.10 -PCM – 10'10"
18.20 – UDMR – 21'00"

Miercuri 23.05.2012

17.10- PCM – 10'10"
17.21 – UDMR – 18'50"
17.42 – PPMT – 20'00"
18.05 – PPDD - 15'00"
18.20 – USL - 14'50"
18.35 - PRM – 10'00"

Joi, 24.05.2012

17.10 – PD-L - 20 '00"
17.30 – USL - 16'00"
17.47 – PRM – 12'00"
18.00 – PPDD – 10'30"
18.11 – UDMR – 20 '00"
18.31 – PCM – 10'10"

Vineri 25.05.2012

17.10 – PPMT – 20'00"
17.31 – PCM – 10'10"
17.42 –UDMR - 18'50"
18.00 – PPDD -12'00"
18.15 – PRM – 10'00"
18.35 – USL – 14'50"

Vă informăm că emisiunile de dezbatere electorală care vor fi difuzate pe canalul TVR 3 vor avea următoarele tematici:

➤ ***Care este viitorul județului Mureș?*** (participă candidați la Consiliul Județean Mureș). Repartizarea timpilor de antenă este următoarea:

PRM – 9 min. 42 sec.

PPDD – 10 min.

USL – 11 min. 36 sec.

UDMR – 13 min. 32 sec.

PPMT – 7 min. 06 sec.

Înregistrarea emisiunii va fi efectuată **marti, 15.05.2012, ora 11,00.**

➤ **Care este viitorul județului Mureș?** (participă candidați la Consiliul Județean Mureș).

Repartizarea timpilor de antenă este următoarea:

PRM – 9 min. 42 sec.

PPDD – 12 min. 36 sec.

PPMT – 7 min. 06 sec.

PDL, ApMs, UNPR – 15 min. 28 sec.

PCM – 7 min. 12 sec.

➤ **Care este viitorul președinte al Consiliului Județean Mureș?** (participă candidați la președinția Consiliului Județean Mureș). Repartizarea timpilor de antenă este următoarea:

PCM – 7 min. 12 sec.

PDL, ApMs, UNPR – 15 min. 28 sec.

USL – 11 min. 36 sec.

UDMR – 13 min. 32 sec.

➤ **Care este viitorul primar al municipiului Tg.Mureș?** (participă candidați pentru funcția de primar al municipiului Târgu-Mureș). Repartizarea timpilor de antenă este următoarea:

PCM – 7 min. 12 sec.

PDL, ApMs, UNPR – 15 min. 28 sec.

USL – 11 min. 36 sec.

UDMR – 13 min. 32 sec.

Atât pentru români cât și pentru maghiari, comunicarea cu liderii politici, în sensul primirii de informații de la aceștia, despre planurile, proiectele lor, este realizată cu preponderență prin mijloacele clasice de comunicare mediată, adică presa scrisă, radioul și cea mai importantă între acestea - televiziunea. De remarcat este faptul că dacă acum patru ani nu apărea absolut nici o referire la mijloacele electronice moderne de comunicare (internetul), acum campania s-a mutat și pe internet, mai exact pe rețelele de socializare.

Facebook-ul a devenit platforma de prezentare a diverșilor candidați sau chiar a câte unei filiale de partid, dar și a partidelor centrale. Să nu uităm că din cifrele furnizate de către site-ul de socializare reiese că circa 5 milioane de români au pagină pe Facebook.

Majoritatea e reprezentată de tineri între 18 și 27 de ani. În topul utilizatorilor români de Facebook se înregistrează pe primul loc tinerii de 20 de ani - aproximativ 81000 de utilizatori, urmați la egalitate de cei de 21 și 22 de ani - aproximativ 76000 de utilizatori pe fiecare categorie de vârstă și apoi cei de 24 de ani - 68000 de utilizatori.

Prezența celor cu vârste între 13 și 15 ani este numeric foarte apropiată de a celor cu vârste cuprinse între 39 și 42 ani. Date statistice care au fost bine speculate de către echipele de campanie ale candidaților la alegerile locale. Astfel au apărut pe internet pagini ale candidaților – unele realizate și întreținute chiar de ei, altele de care se ocupă echipa de consilieri, oricum ar fi, pagini active cu postări numeroase. O diferență se constată și aici. Dacă candidatul maghiar postează fotografii de la întâlnirile cu electoratul – mitinguri electorale, întâlniri în piața publică cu posibili votanți, evenimente etc – cei români preferă postările „personalizate” – fotografii cu familia, copiii, soția, mama, fotografii personale din

diverse situații plăcute, pozitive, nu se sfiesc să folosească latura emoțională a electoratului din fața ecranelor de calculator. Par astfel mai umani, mai apropiați de „boboș”.

O altă diferență fundamentală între electoratul român și cel maghiar privește atitudinea față de legitimitatea bisericii în calitate de canal de transmitere a unor mesaje cu caracter politic. În acest sens românii se declară puternic împotriva implicării politice a Bisericii, chiar dacă în acest an a existat un candidat la președinția Consiliului Județean Mureș și unul la primărie care au atras în toate spoturile lui electorale reprezentanți ai mai multor culte religioase. Slujitorii Bisericii Ortodoxe s-au transformat în susținători ai Alianței pentru Mureșeni (ApMS). Preoții s-au prins în „hora electorală” și au îndemnat electoratul să meargă cu cei doi candidați. Protopopul Gheorghe Șincan i-a însoțit pe aceștia la întâlnirile cu cetățenii programate în diverse locații din oraș (Târgu-Mureș). În fața mulțumilor adunate, s-au auzit discursuri de genul: votați-i pentru că „îi place lui Dumnezeu de ei” sau „Pentru toți, drumurile, parcurile, școlile, grădinițele, Weekend, Platoul Cornești s-au contruit pentru toți și de aceea îl dorim în frunte pentru a ne ține uniți. E de prisos să îi spunem că îl iubim dacă nu mergem să punem votul pe el și pe echipa care îi însoțește. Acesta este mesajul nostru. Nu vă îndemn eu, vă spun ceea ce voi face eu. Îl voi alege nu pentru că vă place dumneavoastră, ci pentru că îi place lui Dumnezeu de ei. Oameni cu frică de Dumnezeu și cu rușine de oameni”. În schimb, în mod tradițional, comunitatea maghiară primește puternice mesaje electorale chiar în biserici. Preoții, episcopii sunt adevărați agenți electorali, persoane cu care maghiarii se sfătuiesc înainte de a pune ștampila de vot.

Câteva din concluziile trase până în acest moment arată că etnicii maghiari au un interes mai crescut pentru a discuta teme politice comparativ cu românii, campania electorală crește substanțial interesul spre discuții politice pentru etnicii maghiari, în timp ce pentru români acest lucru se întâmplă într-o mult mai mică măsură iar mediul predominant pentru discuții politice al etnicilor maghiari este familia, pe urmă cercul de prieteni, în timp ce pentru români discuția politică este prezentă mai mult în spații publice, în special baruri, cluburi, în familii neexistând un obicei al discuțiilor pe teme politice.

Rezultatele la alegerile locale din 10 iunie 2012 ne duc la următoarele concluzii: din procentele extrem de apropiate între candidați, diversitatea coloraturii politice atât în consiliile locale cât și în cel județean reiese faptul că în ciuda metodelor uneori diverse, electoratul răspunde la stimuli în mod egal, iar tacticile echipelor de campanie nu au reușit o diferențiere netă în cazul rezultatelor finale.

Bibliografie selectivă:

Legea electorală nr. 67 din 2004

Romania pe Facebook www.9am.ro

www.realitatea.net/mures